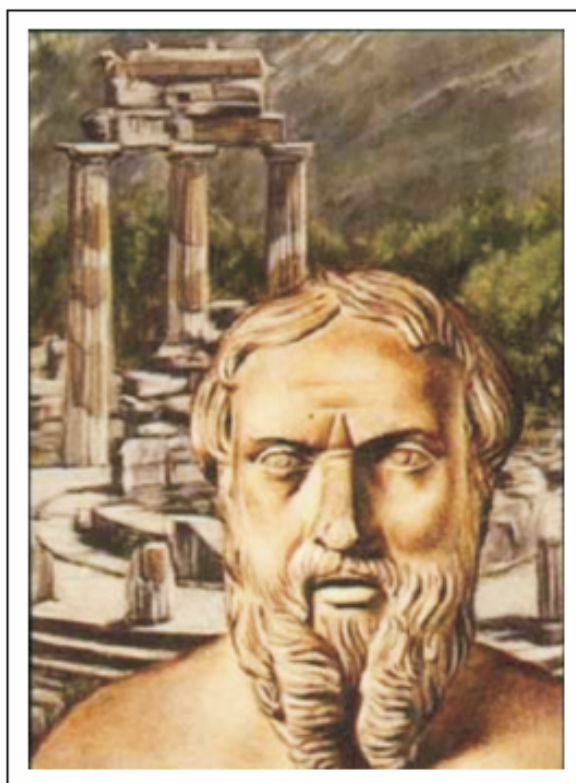

Discipoli sui Herodot

REVISTA ELEVILOR DE GIMNAZIU

Școala cu clasele I-VIII Potoceni, Buzău

Sponsor:

Colectivul de redacție
prof. Steliana BĂLESCU - coordonator
Păduraru Alexandra, clasa a VI-a
Câmpeanu Iulian, clasa a VII-a
Tudose Oana, clasa a VIII-a

ISSN 1842-1857

Coperta și procesare: Serenella DINU & Tibi CÎMPAN
Tipar executat la: VEGA PROD'94 Buzău

Dragi elevi,

Această revistă vă este adresată. Împreună să descoperim și să înțelegem această știință care se numește **ISTORIE**. Ea ne oferă celor de azi, fascinația vremurilor îndepărtate, purtându-ne pe acele cărări străbătute cândva de Pericle, Eschil, Traian, Decebal, Radu cel Frumos, Constantin Brâncoveanu, Ludovic al XIV-lea, Napoleon Bonaparte, I.C. Brătianu, Carol I, Ferdinand Întregitorul.

Să pornim deci, împreună pe urmele lor, să învățăm să prețuim moștenirea trecutului și să adăugăm și noi cu puterea noastră câteva cărămizi de înțelepciune la această imensă construcție care se numește **CULTURĂ** și **CIVILIZAȚIE**.

prof. Steliana BĂLESCU

Ce este istoria?

Este o întrebare la care doriți să răspundeți la primele ore de istorie.

De-a lungul vremii cei care au scris despre evenimente, fapte, personaje istorice și care au reușit să facă din ISTORIE o ȘTIINȚĂ, au definit istoria ca pe o știință despre om, de la începuturile existenței sale și până în zilele noastre.

Ce învățăm la istorie?

A. Cum a apărut omul?

B. Cum au apărut cele mai vechi civilizații?

C. Care au fost cele mai mari imperii de-a lungul mileniilor?

D. Care sunt cele mai importante descoperiri ale omului?

E. Care au fost cei mai mari conducători?

Pentru a măsura timpul istoric ne folosim de ani, decenii, secole (veacuri), milenii iar prezentarea faptelor sau evenimentelor pe axa timpului istoric, a creat cronologia, această „fiică a istoriei” care ne amintește de zeul timpului la greci, Cronos.

Istoria este scrisă după ce studiem cu atenție acele urme mai vechi sau mai noi lăsate de om la trecerea sa prin timp, urme pe care le numim simplu izvoarele istoriei: arme, morminte, ruine, obiecte de artă.

Aceste elemente formează acel spațiu numit șantier arheologic.

prof. Steliana BĂLESCU

Herodot

Adevărata istorie a lumii începe cu Herodot. Așa cum l-a numit Cicero este „părintele istoriei”.

Este cel care scrie istoria căutând motivele evenimentelor istorice nu în „voința zeilor” ci în cauze precise și reale de natură geografică, politică sau economică. Timpurile în care a trăit Herodot sunt dominate de mari războaie duse de perși care își creaseră un mare imperiu, împotriva grecilor.

Născut în 480 î.Hr în cetatea Halicarnas (Asia Mică), Herodot făcea parte dintr-o familie bogată înrudită cu regii cetății. În greaca veche Herodot înseamnă dat, „consacrat zeiței Hera”.

În copilărie a studiat operele marilor poeți greci: Homer, Hesiod, Archiloc, Safo, Alceu având parte de o educație aleasă.

Implicat în luptele politice din cetate este nevoit să se refugieze în insula Samos. El dorea ca în cetatea natală să se instaleze democrația după modelul celei de la Atena; de aici și simpatia sa pentru cetatea Atena. Fiind obligat să trăiască mult timp în pribegie, este un observator atent al locurilor, al oamenilor; începe să scrie și să realizeze o mare operă – HISTORII.

La Atena, leagă o strânsă prietenie cu Pericle, cu Sofocle, iar în 446 î. Hr, pentru scrierile sale despre atenieni primește recompensă zece talanți, sumă considerabilă pentru acea vreme.

Din 444 î. Hr. se stabilește la Thurioi, oraș ridicat de greci pe ruinele marelui Sibaris. Aici va muri în 425 î. Hr. la vârsta de 55 ani. Historii – este o operă amplă, o istorie a lumii mediteraneene, o istorie universală în limitele lumii cunoscute pe atunci.

Discipolii lui Herodot

S-ar putea deosebi în opera sa o istorie a Egiptului, a Persiei, a Babilonului, a Lidiei, a Etiopiei, a Sciților, a Libiei, a fenicienilor. Ea nu expune numai evenimentelor politice, militare, este și un tratat de geografie, de etnografie, este o istorie a religiilor, cuprinde informații privind viața economică, lingvistică, este o adevărată ENCICLOPEDIE.

El a reușit să adune cu multă răbdare informații, a căutat relații între fapte petrecute în timp. În concepția istoricului, miraculosul și răzbumarea zeilor sunt pe plan secundar, doar pentru a fi pe placul cititorilor. Întreaga desfășurare a faptelor istorice este condiționată de voința oamenilor, de factorii reali.

Exactitatea spuselor lui Herodot sunt dovedite de descoperirile arheologice, descifrările inscripțiilor egiptene sau asiro-babiloniene.

Opera sa este un important izvor istoric pentru vechii locuitori din sud-estul Europei înainte de secolul al V î.Hr. Informațiile despre râurile care străbat spațiul Carpato-dunărean, modul cum s-a format credința în Zamolxis, superstițiile și datinile tracilor sunt descrise amănunțit. Opera sa va influența și pe alți scriitori de istorie din

antichitate: Tucidides, Polibius, Titus Livius, Tacitus. Sibaris (grecescul Sybaris) oraș stat în sudul Italiei. Faima cetății constă în bogăția ei, dar și viața plină de vast și trândăvia locuitorilor. Fondată în 720 î.Hr. de ahei, într-o prosperă regiune agricolă, orașul se dezvoltă

rapid datorită legăturilor sale comerciale cu Ionia și Etruria. În 510 î.Hr. este distrusă din temelii de vecina și rivala sa Crotona.

Pe ruinele cetății atenienii întemeiază în anul 443 î.Hr. colonia Thurii (Thurioi).

Herodot a fost un neobosit călător. Mergând la Cyrene a străbătut coasta nordică a Africii, a trecut prin Helespont, Propontida, Bosfor, ajungând până-n Crimeea. A călătorit și pe coasta de sud a Asiei Mici, trecând prin văile Eufratului și Tigrului până la Tira.

Legenda râului Buzău

Veți deschide primele pagini ale revistei voastre și veți descoperi o legendă veche, legenda râului Buzău.

Se spune că în vremuri îndepărtate când pe aceste meleaguri domnea împăratul Zizin Crai, trăia la marginea unui sat o femeie foarte săracă. Într-una din zile zâmbetul îi apăru pe buze, deoarece născu un băiat cu părul ca aurul. Vestea ajunse repede la Zizin împărat care porunci ca acest prunc să-i fie adus la curte pentru a-l crește. Cum trimișii împăratului fură refuzați de această femeie, însuși marele crai, curios se îndreptă spre casa femeii. În cele din urmă sărmana femeie dădu băiatul împăratului cu condiția ca să-l însoțească la palat.

Palatul se afla într-un codru adânc înconjurat de munți. Copilul creștea văzând cu ochii, dar în fiecare zi firea lui se schimba, devenea mai gânditor, închis la suflet; i-au zis Buzău, adică cel închis la suflet, tulbure, neînțeles.

Într-una din zile, împăratul primii solia vecinului său, craiul Negru, ce

conducea o oaste mare și de temut. Trimișii monarhului doreau să-l vadă pe Buzău și chiar să-l ducă la împăratul Negru. Însă, porunca nu se împlini. Furios, împăratul Negru porni cu oaste vrăjmașă împotriva vecinului său.

Tânărul Buzău se oferă să-și ajute tatăl și strânse o ceată de viteji cu care porni să întâmpine oastea vrăjmașă. Ziua pentru a nu fi văzuți, oștenii se învăluiau într-o țesătură ușoară de aur a părului său, asemenea razelor de soare. Ajuns într-una din seri într-o poiană întinsă, unde aerul era răcoros și îmbălsămat adormi. Deodată simți deasupra capului o adiere ușoară și câțiva stropi reci. Se auzi un glas și un cântec duios. Cine era? Cine alta decât fata împăratului Negru, care avea un trup nevăzut, numită Sânziana și despre care se spunea că era uimitor de frumoasă.

Fusesse măritată de tatăl său cu Dunăre-Balaur, un om rău, nemilos, dar puternic și putred de bogat. Ea trăia ca o prizonieră într-un palat de cleștar în timp ce soțul său cutreiera împărățiile sale de apă.

În noaptea următoare se auzi un glas duois, care-i vrăji și sufletul:

„Buzău, Buzău
Din părul tău
Un fir să tai,
Să-l zvârli pe plai
Fir de lumină
Dorul alină
Fir de mătăasă
Dorul mi-apasă.”

La auzul acestor cuvinte, tânărul își smulse un fir de păr pe care-l suflă și zări pentru o clipă

chipul fetei.

A treia zi, își lua rămas bun de la oștenii săi, de la împărat și împărăteasă, continuându-și drumul peste văile munților, însoțit de cântecul fetei. În timp ce

Discipolii lui Herodot

mergea își smulgea câte un fir de păr auriu pentru a vedea chipul fetei. Și, a mers, și a mers fără încetare, către Dunăre, până ce puterile îl lăsară. Își număra firele de păr care erau din ce în ce mai puține. În drumul său întâlnește o apă întinsă, Siretul, care mergea spre Dunăre aducând cu ea comorile din adâncuri necunoscute.

Buzău, cu față îmbătrânită, plină de sânge se apleca pe fața apei. Dintr-o dată își aminti de chipul fermecător al fetei și pentru

că nu cunoștea drumul până la palatul de cleștar se prăbuși în apă rostogolindu-se în adâncuri.

În același timp în urma lui tot drumul pe care-l străbătuse se prefăcu și el într-un râu, ale cărui valuri semănau leit cu părul lui de aur. Oamenii locului i-au zis apei tot Buzău, și așa a rămas până azi.

(din Legende române)

Expresii celebre și jocuri istorice

„Zarurile au fost aruncate” este o celebră expresie rostită de Caesar în anul 49

î.Hr, când după o lungă ezitare a hotărât să treacă râul Rubicon și să-și înfrunte rivalul, pe Pompei. Aceste cuvinte au înțelesul „Ce-o fi, o fi!” sau „Soarta va decide” și sunt folosite, după ce ai șovăit, este nehotărât și în luarea unei decizii importante!

Acarul Păun

Acest acar, pe nume Păun, este un personaj real. El era acar (adică un muncitor la căile ferate care schimbă macazurile trenurilor). În stația Vintileanca (astăzi Săhăteni), județul Buzău, pe calea ferată Buzău-Ploiești, acum 88 de ani, în anul 1918, pe vremea regelui Ferdinand I în această stație s-au ciocnit două trenuri. Adevărații vinovați erau persoane importante. Vinovat a fost găsit acest biet acar. Expresia se referă la o persoană pe capul căreia se aruncă greșelile altora, el devenind un fel de „țap ispășitor”, care va suferi pe nedrept. De aceea este bine întotdeauna să lupți pentru dreptatea ta.

SATUL POTOCENI

Începuturi

La sfârșitul secolului al XVI – lea, într-un act de vânzare – cumpărare din 1592 (zapis) apare pentru prima dată numele așezării Potoceni (Dedulești). La vremea aceea, această așezare rurală (sătească) constituia o obște, veche formă de comunitate întâlnită la români. Treptat, și aici, se va constitui un grup de oameni bogați care se vor numi boieri și anume: Radu Postelnic, Manea, Zota negustorul, Dragotei, Hrizea mare vornic.

Acapararea locurilor țărănești, treptat, de către boierii locului au transformat pe țărani, odinioară mici proprietari, în țărani serbi, dependenți legați de moșia boierului.

Așezarea Potoceni era formată din două părți sau cătune (sate mai mici): Potocenii de Jos și Potocenii de Sus sau Puținei.

În timpul lui Vodă Caragea, domn al Țării Românești (1812 – 1818), ciuma, această boală grea, a determinat mulți locuitori din Potocenii de Sus să fugă în alte locuri, împruinându-se. De aici, bătrânii satului spun că așezarea s-a numit Puținei.

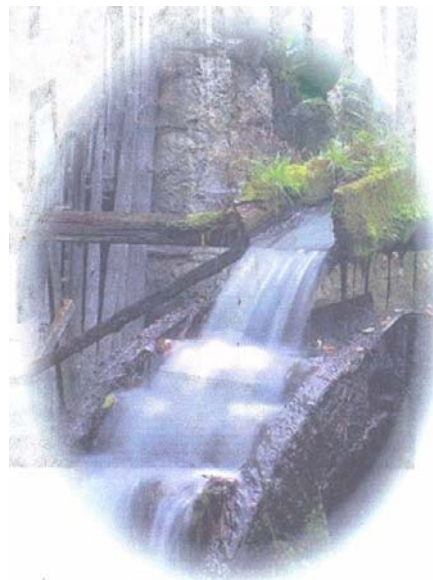
Așa cum se arată în documentele istorice, această așezare aflată în apropiere de apa Buzăului, avea și

mori de apă, în zona Buzăului, un cunoscut meșteșug în Țara Românească până la începutul secolului al XIX – lea.

Treptat, satul Potoceni s-a dezvoltat. S-au constituit două moșii (mari proprietăți de pământ) ale lui Borănescu și Alexandru Costescu (astăzi fosta fermă a partidului).

Între 1933 – 1948, Potoceni împreună cu satul Mățești, au format o comună, comuna Potoceni.

Azi, satul Potoceni numără 691 gospodării, cu o populație de 1.786; face parte din comuna Mărăcineni.

profesor Steliana Bălescu

Cultura Cucuteni

Cultura Cucuteni era răspândită în Moldova, nord-estul Munteniei, sud-estul Transilvaniei și Basarabia și se caracteriză printr-o ceramică de foarte buna calitate, bogat și variat pictată.

Ceramica din cultura Cucuteni este unică în Europa, găsindu-se unele asemănări, destul de pregnante, doar între ceramica Cucuteni și o ceramică dintr-o cultură neolitică din China. Între cele două culturi este o distanță de timp foarte mare, cea din China apărând după circa un mileniu față de cea de la Cucuteni.

Pe ceramica Cucuteni predomină decorul în spirală, cu numeroase variante și combinații.

S-au găsit și figuri feminine cu torsul plat, decorate cu motive geometrice.

Populația aparținând culturii Cucuteni avea o organizare protourbană, cu locuințe mari, cu vetre interioare. Aveau ca ocupație vânătoarea, agricultura și meșteșuguri casnice, cum ar fi: țesut, olărit, confecționare de unelte.

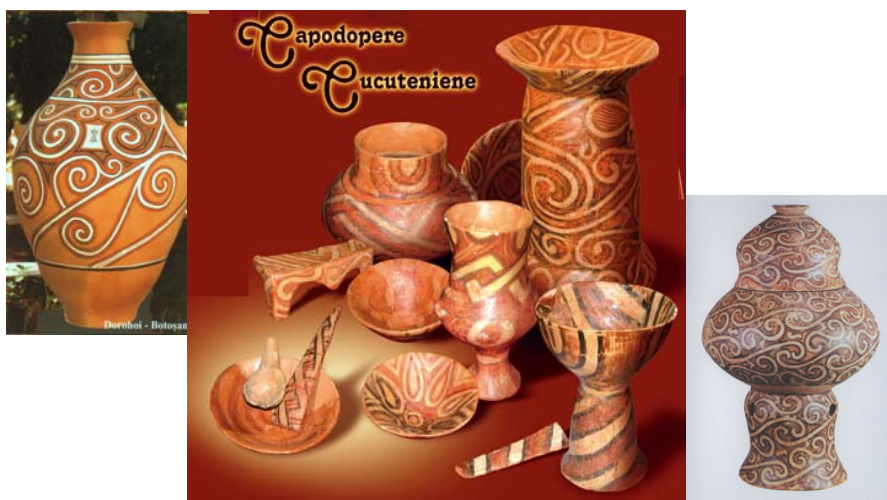
În locuințele ce fac parte din cultura Cucuteni au fost întâlnite câteva cazuri unde, în podeaua locuințelor, au fost descoperite oase umane, o posibilă mărturie a faptului că oamenii se îngropau la temelia caselor, în mod ritualic. Acest lucru pare să fie susținut și de lipsa necropolelor.

Specialiștii vorbesc despre un cult al zeiței-mamă, dovadă fiind statuetele antropomorfe descoperite. Populația Cucuteni practica și diferite culte solare evidențiate mai ales prin pictură.

Culorile predominante pe ceramica Cucuteni sunt roșul, albul și negrul, cu unele variații în funcție de temperatura la care a fost ars vasul respectiv. Ca formă, vasele diferă de la simple pahare la vase mari de tipul amforelor.

Meșter olar din timpul culturii Cucuteni.
Mileniul 3 î. CHR.

Discipolii lui Herodot

Reconstituirea satului cucutenian de la Tarpești - jud. Neamț, înconjurat cu un șanț simplu.
Desen bazat pe sursele oferite de arheologul Silvia Marinescu

Reconstituire idealizată a unui sat neolitic din epoca culturii Cucuteni

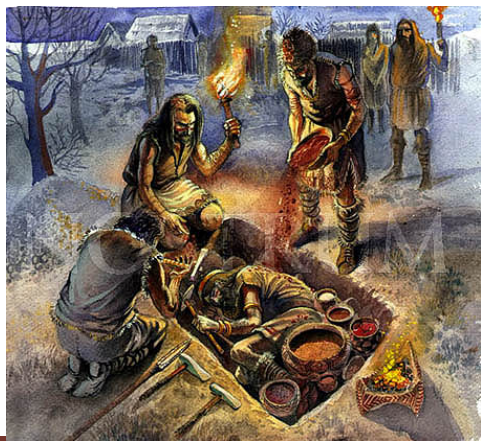
Casa mare, neolitică a căror temelii au fost descoperite la Tarpești (jud. Neamț) unde a fost descoperită o așezare aparținând culturii Cucuteni.

Reconstituirea casei-sanctuar de tip megaron (templu arhaic din zona egeeană) de la Sălcea (jud. Bihor).
Cultura *Otomani*-epoca bronzului.

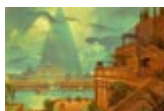
Reconstituire idealizată a unui ritual neolitic de înmormântare a unui șef. Personajul în picioare împrăștie peste mormânt pământ ocru-roșu cu semnificații religioase.

De ce se vorbește adesea doar despre „Cele 7 Minuni ale Lumii” când au existat o mulțime de alte construcții care ar putea fi numite „Minuni ale Lumii”?

**Piramida
lui Keops**

**Grădinile
Suspendate**

**Statuia
lui Zeus**

**Templul
lui
Artemis**

**Colosul
din Rodos**

**Farul din
Alexandria**

**Mausoleul din
Halicarnassus**

Anticii greci iubeau să clasifice structurile miraculoase din lumea lor. Deși astăzi ne gândim la „Cele 7 Minuni ale Lumii” ca la o singură listă a lor, de fapt, au existat mai multe liste în care erau cuprinse numai o parte dintre ele, dar și alte construcții care erau considerate „Minuni”. Aceste liste au fost făcute de diverși scriitori greci. Prima referire la noțiune de „Listă a Minunilor Lumii” a fost găsită în scrierea lui Herodot numita „Istoria”. Această primă listă cuprindea numai Piramidele și Grădinile Suspendate dintre cele 7, alături însă și de alte construcții. Lista pe care o știm azi este atribuită poetului și istoricului Antipater din Sidon doar că, lista conține „Zidurile Babilonului” în loc de „Farul din Alexandria”.

Lista finală privind „Cele 7 Minuni ale Lumii” a fost stabilită în Evul Mediu de către marele arhitect olandez Maerten van Heemskerck.

„Dintre cele șapte minuni ale lumii, șase nu mai există astăzi. Ele au fost distruse nu numai de catastrofe naturale, ci și de nebunia oamenilor; dar înainte de orice, au pierit datorită aceluia factor necruțător care este Timpul, forma fundamentală de existență și de descompunere a materiei” - J. J. Turner
Numărul 7 a jucat în istorie și în mitologie un rol însemnat - câteva popoare ale Orientului antic îi atribuiau chiar o forță mistică; această credință a fost preluată, ca multe alte tradiții, de vechii greci, în istoria cărora vom găsi printre altele expediția „Celor șapte împotriva Terrei”, pe „Cei șapte înțelepți”, de asemenea „Cele șapte minuni ale lumii antice”.

Farul din Alexandria

A șaptea minune a antichității s-a aflat în Egipt. Este vorba despre un turn în vârful căruia ardea o flacără care semnaliza marinarilor intrarea în portul Alexandria. Edificiul a fost construit pe insula Faros, această denumire fiind

la originea termenului „far” care desemnează o astfel de construcție.

Farul din Alexandria a fost construit în timpul domniei lui Ptolomeu al II-lea, 285-246 î.Hr., de arhitectul Sostrate. Conform legendei, Sostrate a supus acțiunii valurilor mării diferite materiale, pentru a vedea care este cel mai rezistent. În urma experiențelor, arhitectul a constatat că numai sticla nu a fost atacată. Drept urmare, temelia monumentului a fost realizată dintr-un bloc imens de sticlă. După spusele anticilor, farul a avut o înălțime de 272 m. Arabii, care au cucerit Egiptul un mileniu mai târziu, au relatat că ruinele edificiului atingeau 116 m. Farul din Alexandria și-a îndeplinit menirea până în secolul al XII-lea. Construcția s-a prăbușit în anul 1302 când a avut loc un seism. În pofida faptului că nu a mai fost identificat locul unde odinioară se ridica monumentul, numele acestuia a supraviețuit.

Marea piramidă de la Gizeh (Piramida lui Keops)

Cea mai impunătoare piramidă din Egipt a fost construită din ordinul faraonului Keops, la Gizeh, localitate situată în apropiere de Cairo. Ea a fost considerată prima minune a lumii, fiind singura dintre cele șapte care încă mai exista. Piramida a fost ridicată pe o suprafață de 54.000 m², înălțimea monumentului fiind de aproximativ 140 m ceea ce echivalează cu două

catedrale Notre-Dame de Paris suprapuse. Bucățile de piatră au fost aduse din munții care se afla la est de Nil.

Modul în care a fost construită piramida și arhitectura acesteia au generat numeroase controverse în rândul oamenilor de știință. Piramida lui Keops, prin numeroasele sale elemente surprinzătoare, constituie o enigmă pentru contemporani.

Grădinile suspendate din Babilon

Conform legendelor, cu mii de ani în urmă, în Babilon a domnit regele legendelor Ninus. Acesta s-a căsătorit cu Semiramida, o prințesă străină care era foarte tristă pentru că își părăsise

patria. Pentru că Semiramida să se acomodeze mai bine cu noul ținut în care urma să locuiască, suveranul a ordonat supușilor să amenajeze „Grădinile suspendate din Babilon”, care sunt cunoscute în istorie drept a doua minune a lumii antice. În realitate, grădinile nu erau suspendate ci erau dispuse în terase supraînălțate, sprijinite de coloane, care formau o scară uriașă. Opera de artă se întindea pe o suprafață care depășea 15.000 m². Printr-un sistem de irigații, apa Eufратului ajungea până la cea mai înaltă grădină, udând plantele.

Mausoleul din Halicarnas

care se aflau Mausolos și soția sa Artemisa.

În cetatea Halicarnas din Asia Mică a domnit în secolul al IV-lea î.Hr. regele Mausolos. Suveranul a ordonat arhitecților să îi construiască un monument asemănător piramidelor din Egipt. Lucrarea urma să fie în același timp o operă de artă și un mormânt. Conform descrierilor cea de-a cincea minune a lumii a fost un edificiu înconjurat de coloane, acoperișul în formă piramidală ce avea în vârf un car triumfal în

Templul Dianei din Efes

Templul Dianei din Efes, în Asia Mică, în fața insulei Samos, considerat a patra minune a lumii antice, a căzut pradă flăcărilor. Locuitorii din Ionia, veniți din zona continentală a Greciei, fondaseră acest templu către sfârșitul primului mileniu înainte de Hristos. Se găsea cândva în apropierea unui arbore pe care triburile indigene îl venerau. Acolo se afla sanctuarul unei zeițe a fecundității, pe care și-o reprezentau ca pe o femeie cu mai mulți sâni. Mitologia greacă, deschisă întotdeauna la nou, a preluat-o cu entuziasm. Dorianii au mărit străvechiul templu, au asimilat-o mai târziu pe zeiță - mama Dianei, seducătoarea și feciorelnica zeiță a lunii, neobosita vânătoare, protectoare a animalelor, a femeilor și a orașelor. Era, de asemenea, recunoscută ca geamănă a lui Apollo. Templul Dianei a fost cunoscut și s

*Discipolii
lui Herodot*

Edificiul era construit în stil ionic și avea 127 de coloane decorate cu reliefuri, la care au contribuit sculptori celebri, precum Praxiteles și Scopas.

Statuia lui Zeus din Olimpia

În mitologia greacă regatul lui Zeus, divinitatea supremă, se afla pe vârful

acoperit de nori al Muntelui Olimp. Zeus era atât de puternic încât dacă se încrunta, muntele se zguduia. Din acest motiv statuia care a fost realizată de sculptorul Fidias pentru templul din Olimpia, oraș din Peloponez, îl înfățișează pe „părintele zeilor” încruntat. Această operă de artă a fost considerată cea de-a patra minune a lumii antice. Din descrierile

făcute, Zeus purta o cunună din frunze de laur, confecționate din bucăți de aur. În mâna dreaptă divinitatea ținea o statuie a zeiței Victoriei, iar în stânga un sceptru. Soclul statuii a fost realizat din marmură neagră. Timp de secole templul lui Zeus din Olimpia a fost sanctuarul cel mai frecventat de pelerini. Statuia a fost distrusă de goți.

Colosul din Rhodos

În antichitate locuitorii din Rhodos, insula situată la sud de orașul Halicarnas, au fost navigatori. Aceștia aveau predilecție pentru operele uriașe. Din relatarea unui autor al epocii aflăm că în Rhodos existau peste 3000 de statui dintre care 100 erau foarte mari. Cea mai cunoscută și admirată a fost statuia care îl înfățișa pe Helios, zeul Soarelui. Cu o înălțime de aproximativ 40 de metri, a fost denumită „colosul din Rhodos”. Opera de artă a fost distrusă de un cutremur. După anumite relatări, statuia ar fi servit drept far în port.

Știați că:

În insula Noua Guinee, a doua din lume ca mărime (785.000 km²) trăiesc triburi de oameni, grupați în sate mărunte al căror fel de viață este asemănător oarecum cu cel al europenilor de acum 5.000 de ani (societate primitivă).

Cel mai vechi oraș de pe teritoriul României a fost întemeiat în anii 657/656 î.Hr., de către locuitorii orașului Milet, cetatea greacă pe coasta de vest a Asiei Mici și se numea Histria (țărâmul

le metale lucrate de om, a fost arama. Această veche cultură, cultura iul Americii de Nord, la nord de Statul Illinois până spre Lacul Superior,

